Bijlage 1. eindoordeel natuurdoelanalyse

Categorieën van antwoorden en beoordeling.

Categorie	Beoordeling
Ja	Het beheerplan levert de ecologische onderbouwing dat het vastgestelde pakket maatregelen realisatie van instandhoudingsdoelstellingen mogelijk maakt door het op orde brengen van de condities daarvoor. De seinen staan op groen. Verslechtering van habitats is niet aan de orde, instandhoudingsdoelstellingen zijn binnen bereik en kunnen op termijn worden behaald
Ja, mits	Het beheerplan levert de ecologische onderbouwing dat het vastgestelde pakket maatregelen verslechtering van stikstofgevoelige habitats voorkomt (behoud is gewaarborgd), maar dat aanvullende maatregelen nodig zijn voor het op orde brengen van de condities voor het binnen bereik houden van de instandhoudingsdoelstellingen (uitbreiding en/of kwaliteitsverbetering) op lange termijn. De natuurdoelanalyse maakt duidelijk wat de resterende knelpunten zijn. Dit leidt tot de noodzaak voor verdere verkenning en uitvoering van aanvullende maatregelen. Dat kunnen zowel bronmaatregelen zijn als natuurherstelmaatregelen.
Nee, tenzij	Uit de ecologische onderbouwing in het beheerplan blijkt dat met vastgestelde pakket maatregelen verslechtering niet met zekerheid valt uit te sluiten. Ook de condities voor het binnen bereik houden van eventuele doelen voor uitbreiding en/of kwaliteitsverbetering op lange termijn zijn daarom nog niet met zekerheid geborgd. De natuurdoelanalyse maakt duidelijk wat de resterende knelpunten zijn. Er zijn aanvullende bron- en of natuurherstelmaatregelen nodig om verslechtering te stoppen en eventuele uitbreiding en/of verbetering te kunnen realiseren. Ook kunnen in de tussentijd overlevingsmaatregelen nodig zijn. Bij het ontbreken van mogelijkheden voor natuurherstelmaatregelen zijn directe maatregelen voor stikstofreductie nodig.

A037 Kleine Zwaan

In Tabel 1 is de informatie voor het beoordelen van het doelbereik van de kleine zwaan samengevat. In Tabel 2 is de beoordeling van het doelbereik voor de kleine zwaan samengevat. Deze beoordeling is onder de tabel nader gemotiveerd.

Tabel 1. Factsheet A037 Kleine zwaan

Aspect	Uitwerking
Doelstelling oppervlakte leefgebied	Behoud
Doelstelling kwaliteit leefgebied	behoud
Doelstelling populatieomvang	Niet gespecificeerd
Trend oppervlakte leefgebied	Stabiel
Trend kwaliteit leefgebied	Stabiel
Trend populatieomvang	Niet aantoonbaar, maar populatie lijkt achteruit te gaan
Is er sprake van overschrijding van de KDW?	Nee. De soort is in Donkse Laagten verbonden aan stilstaande wateren, nat, matig voedselrijk grasland en bloemrijk grasland als leefgebied. Stikstofdepositie heeft op het leefgebied geen dermate groot effect dat de geschiktheid van het leefgebied voor de kleine zwaan verminderd.
Zijn er naast eventuele stikstofdepositie andere knelpunten gesignaleerd in het beheerplan?	Nee
Zijn daarvoor maatregelen genomen of geprogrammeerd (geborgde maatregelen)?	Niet van toepassing
Is het effect van deze maatregelen gemeten of met voldoende zekerheid voorspeld?	Niet van toepassing
Is er sprake van knelpunten/drukfactoren die niet, of in onvoldoende mate door deze maatregelen zijn aangepakt?	Nee

Is er sprake van andere risico's die het doelbereik van, eventueel op langere termijn kunnen beïnvloeden?	Nee
Zijn er nog belangrijke leemten in kennis, die relevant zijn in het licht van het beoordelen van het doelbereik?	Ja, klimaatverandering

Tabel 2. Beoordeling doelbereik A037 Kleine Zwaan

Onderwerp	Oordeel
Behoud	Geborgd
Uitbreiding oppervlakte	In zicht
Verbetering kwaliteit	In zicht
Eindoordeel	Ja

Op basis van de landschapsecologische condities kan gesteld worden dat de slaap- en rustbiotoop voor de kleine zwaan in Donkse Laagten kwalitatief en kwantitatief op orde is. In de afgelopen jaren is hier geen verandering in gekomen, dit vanwege bestendig beheer en gebruik. Hiermee is de instandhoudingsdoelstelling behaald ongeacht de ogenschijnlijke achteruitgang van de populatie kleine zwaan in Donkse Laagten welke gelijke trend houdt met de algemene achteruitgang van deze soort binnen Nederland en waarvan de oorzaak gelegen is in het verschuiven van de preferente overwinteringsgebieden naar noord|(oost)-Europa.

Omdat behoud van de kwaliteit en omvang van het leefgebied geborgd is, luidt het eindoordeel 'ja'.

A041 Kolgans

In Tabel 3 is de informatie voor het beoordelen van het doelbereik van de kolgans samengevat. In Tabel 4 is de beoordeling van het doelbereik voor de kolgans samengevat. Deze beoordeling is onder de tabel nader gemotiveerd.

Tabel 3. Factsheet A041 Kolgans

Aspect	Uitwerking
Doelstelling oppervlakte leefgebied	Behoud
Doelstelling kwaliteit leefgebied	Behoud
Doelstelling populatieomvang	830 (gem)
Trend oppervlakte leefgebied	Stabiel
Trend kwaliteit leefgebied	Stabiel
Trend populatieomvang	Stabiel, maar onder de instandhoudingsdoelstelling
Is er sprake van overschrijding van de KDW?	Nee. De soort is in Donkse Laagten verbonden aan nat, matig voedselrijk grasland en bloemrijk grasland. Stikstofdepositie heeft op dit leefgebied geen dermate groot effect dat de geschiktheid van het leefgebied voor de kolgans verslechterd.
Zijn er naast eventuele stikstofdepositie andere knelpunten gesignaleerd in het beheerplan?	Nee
Zijn daarvoor maatregelen genomen of geprogrammeerd (geborgde maatregelen)?	Niet van toepassing
Is het effect van deze maatregelen gemeten of met voldoende zekerheid voorspeld?	Niet van toepassing
Is er sprake van knelpunten/drukfactoren die niet, of in onvoldoende mate door deze maatregelen zijn aangepakt?	Nee
Is er sprake van andere risico's die het doelbereik van, eventueel op langere termijn kunnen beïnvloeden?	Nee
Zijn er nog belangrijke leemten in kennis, die relevant zijn in het licht van het beoordelen van het doelbereik?	Ja, klimaatverandering

Tabel 4. Beoordeling doelbereik A041 Kolgans

Onderwerp	Oordeel
Behoud	Geborgd
Uitbreiding oppervlakte	Enkel buiten Natura 2000 begrenzing
Verbetering kwaliteit	Geborgd
Eindoordeel	Ja

Op basis van de landschapsecologische condities kan gesteld worden dat de kwaliteit en omvang van de slaap- en rustbiotoop voor de kolgans in Donkse Laagten op orde is. In de afgelopen jaren is hier geen verandering in gekomen, als gevolg van bestendig beheer en gebruik. Het huidige beheer binnen Donkse Laagten is erop gericht om de voedselproductie voldoende hoog te houden en de vegetatie kort de winter in te laten gaan. Daarmee bestendigt het huidige beheer de kenmerken van het preferente leefgebied van de kolgans. Vooral de vochtige tot natte graslandpercelen met matig voedselrijke omstandigheden binnen de begrenzing van Donkse Laagten zijn belangrijk, waar jaarlijks vele duizenden kolganzen worden aangetroffen. De kolganzen overnachten op bijna alle graslanden verspreid door het gebied. Polder Langenbroek lijkt de favoriete plek voor de kolganzen 's nachts en overdag, vooral rond het plas-dras-perceel. Ondanks de gunstige staat van het leefgebied lijkt de populatieontwikkeling van foeragerende kolganzen negatief in Donkse Laagten. Hiervoor zijn verschillende verklaringen mogelijk, zoals de monitoringsmethode en/of de verbetering van het leefgebied in de omgeving door het afschalen van het jachtbeleid. Uit regionale tellingen lijken graslanden buiten de N2000-begrenzing relatief belangrijker te zijn geworden als foerageergebied voor de kolgans. Dit zegt echter niets over de draagkracht binnen Donkse Laagten.

Omdat behoud van de kwaliteit en omvang van het leefgebied geborgd is, luidt het eindoordeel ‘ja’.

A045 Brandgans

In Tabel 5 is de informatie voor het beoordelen van het doelbereik van de brandgans samengevat. In Tabel 6 is de beoordeling van het doelbereik voor de brandgans samengevat. Deze beoordeling is onder de tabel nader gemotiveerd.

Tabel 5. Factsheet A045 Brandgans

Aspect	Uitwerking
Doelstelling oppervlakte leefgebied	Behoud
Doelstelling kwaliteit leefgebied	behoud
Doelstelling populatieomvang	Niet gespecificeerd
Trend oppervlakte leefgebied	Stabiel
Trend kwaliteit leefgebied	Stabiel
Trend populatieomvang	Niet aantoonbaar, maar groei lijkt op te treden
Is er sprake van overschrijding van de KDW?	Nee. De soort is in Donkse Laagten verbonden aan nat, matig voedselrijk grasland als leefgebied. Stikstofdepositie heeft op dit leefgebied geen dermate groot effect dat de geschiktheid van het leefgebied voor de brandgans in het geding komt.
Zijn er naast eventuele stikstofdepositie andere knelpunten gesignaleerd in het beheerplan?	Nee
Zijn daarvoor maatregelen genomen of geprogrammeerd (geborgde maatregelen)?	Niet van toepassing
Is het effect van deze maatregelen gemeten of met voldoende zekerheid voorspeld?	Niet van toepassing
Is er sprake van knelpunten/drukfactoren die niet, of in onvoldoende mate door deze maatregelen zijn aangepakt?	Nee

Is er sprake van andere risico's die het doelbereik van, eventueel op langere termijn kunnen beïnvloeden?	Nee
Zijn er nog belangrijke leemten in kennis, die relevant zijn in het licht van het beoordelen van het doelbereik?	Ja, klimaatverandering

Tabel 6. Beoordeling doelbereik A045 Brandgans

Onderwerp	Oordeel
Behoud	Geborgd
Uitbreiding oppervlakte	Enkel buiten Natura 2000 begrenzing
Verbetering kwaliteit	Geborgd
Eindoordeel	Ja

Binnen Donkse Laagten is de kwaliteit van het leefgebied voor de brandgans vrijwel constant gebleven. Op basis van de huidige omstandigheden lijkt de instandhouding van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied van de brandgans in Donkse Laagten geborgd. In de aantallen van de brandgans is geen trend aantoonbaar, maar er lijkt een ogenschijnlijke groei op te treden. De aanzienlijke schommeling in het aantal waargenomen brandganzen in Donkse Laagten is te wijten aan de keuze van rust- en foerageerplaatsen van de ganzen. Buiten de grenzen van het N2000-gebied liggen graslanden die in toenemende mate geschikt zijn als foerageergebied. Daarmee wordt het relatieve belang van Donkse Laagten kleiner, maar blijft de draagkracht behouden.

Omdat behoud van de kwaliteit en omvang van het leefgebied geborgd is, luidt het eindoordeel 'ja'.